

בתי הדין לעבודה

עב 001687/03		בית הדין האיזורי לעבודה תל אביב יפו	
20/05/2008		כב' השופטת נטע רות נ.צ. גב' יהודית ארבל	בפני:

התובעים

בעניין: 1. גוטמן קטלין

2. גוטמן רועי

שניהם ע"י ב"כ עו"ד יאיר דוד

- נ ג ד -

הנתבעות

1. ג'י.קי.אר. אשראי רכב בע"מ

2. בר-חן רחל

שניהם ע"י ב"כ עו"ד שובר שמעון

להחלטה בעבודה (26-10-2005): עב 1687/03 גוטמן קטלין נ' ג'י.קי.אר. אשראי רכב בע"מ שופטים: אילן איטח
לערעור בעבודה (נדחה, 03-12-2009): עע 391/08 קטלין גוטמן נ' ג'י.קי.אר. אשראי רכב בע"מ שופטים: סטיב
אדלר, עמירם רבינוביץ, ורדה וירט ליבנה, עו"ד: שמעון שובר, אבנר מור, יאיר דוד, יורם ברוק

פסק - דין

1. התובעים הגישו תביעה כנגד הנתבעות לתשלום הפרשי שכר, פיצויי פיטורים, דמי הבראה ופדיון חופשה.

בכתב התביעה נטען כי הנתבעת 1 הינה חברה אשר נוסדה ביום 2.1.96, העוסקת במכירת רכב, תווך אשראי לרכב וכן בתווך לרכישת רכב משומש (להלן: "החברה").
כן נכתב שם כי הנתבעת 2 (להלן: "הגב' בר-חן") היא בעלת 99% מהון המניות של החברה כי היא המנהלת והבעלים של החברה וכי מניה אחת נוספת הוקצתה לאביה ז"ל של התובעת 1 (להלן: "הגב' גוטמן").

בנוסף נטען כי הגב' גוטמן היתה מנהלת החברה וכי בינה לבין החברה התקיימו יחסי עובד ומעביד החל מחודש 1/96. כן נטען כי התובע 2 (להלן: "רועי"), בנה של הגב' גוטמן, היה אף הוא עובד החברה החל מחודש 1/99.

2. התובעים הוסיפו וטענו בכתב תביעתם כי בחודש 12/02 התגלע סכסוך בין הגב' גוטמן לבין הגב' בר-חן וכי כפועל יוצא מכך כינסה הגב' בר-חן אסיפה כללית ביום 6.2.03 במהלכה החליטה החברה, באופן חד צדדי ובמפתיע, על הפסקת פעילותה החל ממועד כינוס האסיפה.

לגרסת התובעים, לאחר שהתקבלה ההחלטה בדבר על הפסקת פעילותה של החברה - רוקנה הגב' בר-חן את חשבונות החברה ואילו הם (התובעים) עמדו לטענתם בפני "שוקת שבורה" מאחר והם פוטרו, לא זכו בתשלום פיצויי פיטורים ואף לא בתשלום הפרשי השכר שהגיעו להם לטענתם.

3. נקדים ונציין כבר כאן – כי למרבה הצער לא הציגו התובעים במסגרת תביעתם אלא תמונה חלקית ביותר ביחס למערכת היחסים שבינם לבין הגב' בר-חן. מערכת יחסים שהצגתה חיונית לצורך ההכרעה בשאלה – האם התקיימו בין הצדדים יחסי עובד ומעביד או שמא מדובר במיזם עסקי משותף בין בנות זוג לכל דבר ועניין, המהווה חלק מנכסיהן המשותפים. זאת שעה שבנות הזוג כאמור הסכימו ביניהן לרשום את הגב' בר חן כבעלים של מרבית מניותיה של החברה משיקולי מס שעמדו בעיקר לנגד עיניה של הגב' גוטמן.

למרבה הצער, התובעים ניסו להצניע ואף להסתיר מעיניו של ביה"ד את מערכת היחסים הזוגית והאינטימית ארוכת השנים ששררה בין הגב' גוטמן לבין הגב' בר-חן. זאת על אף שהצגתה במלואה הייתה חיונית לצורך הבנת מעמדן מול החברה כשותפות שוות מעמד (להבדיל מעובדות שכירות), כמו גם לצורך הבנת נסיבות סיומה של ההתקשרות בין לבין החברה. להלן נוסיף ונפרט את דברינו לעיל ולאחר מכן נעמוד על האופן בו תשלכנה קביעותינו העובדתיות ביחס ליחסים שבין התובעים לגב' בר חן על ההכרעה בשאלה האם שררו בין הצדדים יחסי עובד ומעביד, אם לאו.

4. נדמה כי על אופיה של מערכת היחסים הזוגית שבין הגב' גוטמן לבין הגב' בר-חן, אשר חיו למעשה משך שנים ארוכות תחת קורת גג אחת "כידועות בציבור", ניטיב ללמוד ממכתבים שכתבה הגב' גוטמן, בזמן אמת, לגב' בר-חן. מכתבים במסגרתם ביטאה הגב' גוטמן את טיב הקשר שבין הצדדים. קשר אליו ניסתה להתכחש מאוחר יותר, משתמה מערכת היחסים ומשהחלו להתנהל בין הצדדים עימותים משפטיים מצערים:

כך למשל, כתבה הגב' גוטמן לגב' בר-חן ביום 1.1.03 מכתב ברכה לשנה החדשה בזו הלשון:

**"אם היית יודעת כמה נשקתי את הפתק הקטן שכתבת לי שאת אוהבת אותי
מאוד התרגשתי ושמחתי."**

את חלק גדול מחיי. 20 שנה זה לא שנה ולא שנתיים.

למדתי בתקופה הזו שאני מאוד מאוד אוהבת אותך ואני רוצה להוציא את כל הטוב שבי ולתת רק לך אותו. לדאוג לך, לאהוב אותך, להצחיק אותך ולהיות חלק גדול בחייך כמו שהייתי.

גם ככה החיים קשים מאוד אז בואי לפחות אנחנו נלמד לעשות אותם יותר קלים, יותר טובים ונעימים כי מגיע לנו. עברנו הרבה יחד וזה אף אחד לא יקח לנו.

את אהבה שלי! ושתהיה לנו שנה טובה, הכי טובה שבעולם ורק טוב.

רחל את מאוד מאוד יקרה, את וכל המשפחה שלך, זה חלק גדול מהחיים שלי..." (ראה: נספח ה1 לתצהירה של הגב' בר-חן).

כפי שצויין לעיל, לאחר שהגיעה מערכת היחסים הזוגית אל קיצה נסתה הגב' גוטמן להתכחש אליה, תוך שהיא מנסה להציגה כמערכת של יחסי ידידות בלבד. יחסי ידידות אשר המגורים המשותפים שהתלוו להם לאורך כמעט שני עשורים היו לדבריה מטעמי נוחות בלבד (ראה: כתב ההגנה שהגישה הגב' גוטמן לבימ"ש לענייני משפחה).

גרסה זו של הגב' גוטמן הינה על פי התרשמותנו גרסה מאוחרת שלא שקפה את מצב הדברים לאשורו כפי שהיה בזמן אמת. מצב דברים שהגב' גוטמן בקשה לעמעמו ולא להביאו בפני ביה"ד במטרה ליצור מצג כאילו ההתקשרות שבינה לבין החברה לבין הגב' בר-חן היתה התקשרות כלכלית טהורה שבין עובד למעבידו.

5. על מערכת היחסים הזוגית שבין הגב' גוטמן לגב' בר חן, כמו גם על היותה של החברה חלק ממצבור הנכסים המשותפים שהיה פועל יוצא של מערכת יחסים זו, למדים אנו גם מן העובדות הבאות:

- ביום 2.5.96 ערכה הגב' גוטמן צוואה במסגרתה ביטאה יחס נדיב ביותר כלפי הגב' בר-חן: בצוואתה כתבה הגב' גוטמן כי את זכויותיה בדירה ברח' אינשטיין 36/16 בת"א היא משאירה לבנה, רועי גוטמן אולם הגב' בר-חן "המתגוררת איתה" – כך בלשון הצוואה – תוכל להמשיך ולהתגורר בדירה ללא תמורה לפי ראות עיניה.
- במסגרת הצוואה צוותה הגב' גוטמן את זכויותיה בדירה ברח' אבא הילל סילבר 41-35, ברמת-גן לגב' בר-חן וכן צוותה לגב' בר חן את המכונית הרשומה על שמה, בה עשתה הגב' בר חן שימוש.
- הגב' גוטמן אף ציוותה את תכולת הכספת שהייתה לה בבנק לאומי לישראל בע"מ לגב' בר-חן (ראה: נספח א' לתצהיר הגב' בר-חן).

הגב' גוטמן התבקשה במהלך חקירתה הנגדית להסביר את משמעות ההוראות שבצוואתה המתייחסות לגב' בר-חן ונדמה כי תשובתה רק חיזקה את המסקנה ביחס לקשרי השיתוף והמחויבות העמוקים שהיו בינה לבין הגב' בר-חן במהלך שנים ארוכות. כך למשל, העידה הגב' גוטמן כי היא מצאה לנכון להוריש מרכושה לגב' בר-חן משום שחשבה "שאם יקרה לה משהו" אזי הגב' בר-חן תשאר עם בנה ותדאג לו בשל הקשר הרומנטי שהיה להן (ראה: עמ' 20 לפרוטוקול ש' 23-25).

אולם נדמה כי יותר מכל מלמדת ההוראה המופיעה בסעי' 10 לצוואתה של הגב' גוטמן על הבעלות המשותפת בחברה שהייתה חלק מרכושן המשותף של הגב' גוטמן והגב' בר-חן. בעלות שאינה באה אומנם לידי ביטוי ברישום הפורמאלי המופיע אצל רשם החברות וזאת משום שהוא נעשה משיקולי נוחות כלכלית של הגב' גוטמן כפי שיבואר בהמשך. בסעיף 10 הנ"ל הורתה הגב' גוטמן לאמור:

"את חלקי בסוכנות הרכב אני משאירה לבני רועי גוטמן". (ההדגשה אינה במקור).

למותר לציין כי לו אכן הייתה הבעלות האמיתית בסוכנות הרכב שייכת באופן כמעט בלעדי לגב' בר-חן בלא שהיה לגב' גוטמן כל חלק בסוכנות זו - כפי שניסתה להציג זאת בפני בית הדין - הרי שלא היה מקום לסעיף מעין זה בצוואתה של הגב' גוטמן.

זאת ועוד אחרת – מהראיות עולה כי אף שמה של החברה נגזר משמות ההורים של הגב' גוטמן ומשמה של הגב' בר-חן. דבר המעיד על הזיקה הקניינית ההדוקה של הגב' גוטמן לחברה ובלשונה של הגב' גוטמן, בחקירתה הנגדית לאמור:

"ש. את יכולה לשתף את ביה"ד בראשי התיבות של החברות שלכם, בעצם על מה הם היו מבוססים?"

ת. לא היה לזה כל משמעות, בחרתי את השמות של ההורים שלי או משהו כזה וגם השם של הנתבעת 2 [הגב' בר-חן] מופיע שם. אותיות החברה הם על שמי, שם אימי ועל שמה של רחל" (ראה: עמ' 35 לפרוטוקול מיום 25.2.07, ש' 15-19).

מהראיות שהוצגו לביה"ד עולה עוד - כי לגב' גוטמן כמו גם לגב' בר-חן היתה זכות חתימה בחברה כאשר חתימת כל אחת מהן בנפרד, בצירוף חותמת החברה, חייבה את החברה לכל דבר וענין (ראה: נספח 1 לתצהיר גב' בר-חן).

כן עולה מהראיות - כי הגב' גוטמן ניהלה מו"מ בשם החברה עם גורמים מסחריים בנוגע למתן ערבות אישית לחובות החברה: כך למשל, כתבה הגב' גוטמן ביום 2.11.99 מכתב לחברת SGF

במסגרתו היא הלינה על כך שבמו"מ שניהלה בעבר מול חברה זו דובר על ערבות בנקאית בלבד ולא על מתן ערבות האישית. ערבות שהיא (הגב' גוטמן) לא הסכימה לתיתה.

לא למותר לציין כי מכתב זה אינו משקף דין ודברים המאפיין עובד שכיר בחברה, הנעדר זיקה של בעלות.

זאת ועוד, עולה מהראיות כי הגב' גוטמן היא זו שאף חתמה בשם החברה על המסמכים הנדרשים מיום 18.10.99 לצורך קבלת ערבות בנקאית כפי שנדרשו בחוזה השכירות לו הייתה החברה צד.

יתרה מזאת, לחוזה השכירות של החברה צורף כתב ערבות שאומנם לא נחתם, אך בו הודפס שמה של הגב' גוטמן בלבד כערבה בערבות אישית לכל התחייבויות החברה על פי חוזה השכירות. דבר המלמד כי הגב' גוטמן נתפסה כבעלים על ידי גורמים עסקיים עימם ניהלה מו"מ בשם החברה (ראה: נספחי ז' לתצהיר הגב' בר-חן).

מעבר לכך, הגב' גוטמן הודתה בפה מלא כי שלושה ימים לאחר סגירת החברה היא הקימה יחד עם בנה רועי חברה חדשה בשם "גי.קי. קאר ליסינג בע"מ" (להלן: "החברה החדשה"). אין חולק על כך כי כל מניותיה של החברה החדשה הוקצו לרועי. אין חולק גם על כך כי החברה החדשה המשיכה למעשה בפעילותה של החברה, עבדה מול לקוחות החברה, קיבלה תקבולים בגין מכונניות שהיו שייכות לחברה וכן תשלומים שונים אחרים שהיו אמורים להתקבל בחברה.

זאת ועוד, במסגרת כתב ההגנה שהגישו התובעים לביהמ"ש לענייני משפחה - בתגובה לכתב התביעה שהגישה כנגדם הגב' בר-חן בבית משפט זה התיחסו התובעים לנושא הנ"ל של הקמת החברה החדשה בציינה לאמור:

"ממקום זה ונוכח חובתן של הנתבעים [הגב' גוטמן ורועי] ללקוחותיהם עמם הם היו בקשרים, גם על פי האמור בתביעתה של התובעת, נאלצו הם לשנס מותנים ולהמשיך ולעבוד בדרך לא דרך שכן מה שעמד על הפרק היו שמם הטוב של הנתבעים בקרב סוחרי המכונניות וחברות הליסינג וחברות ההי-טק – שם עליו טרחה הנתבעת [הגב' גוטמן] ובמשך למעלה מ- 30 שנים" (ראה: סעי' 13 לכתב ההגנה שהוגש לביהמ"ש לענייני משפחה).

מחויבות זו של הגב' גוטמן ושל רועי ללקוחות החברה ולסוחרי המכונניות, כמו גם החובה שראו להמשיך בהפעלת עסקי החברה באמצעות החברה החדשה בבעלות רועי - מלמדת אף היא על זיקת הבעלות שהיתה בין הגב' גוטמן ורועי לחברה וזאת חרף הרישום הפורמלי במסמכים של רשם החברות.

יתר על כן, החירות שראו לעצמם הגב' גוטמן ורועי לקטוף מפירותיה של החברה, להמשיך לעשות שימוש בנכסיה ותשתיותיה וזאת, באמצעות חברה החדשה אשר "באה בנעליה" של החברה - מלמדת על "הרצינות" בה התייחסו התובעים למסך ההתאגדות שבינם לבין של החברה ולרישומים המופיעים ברשם החברות ביחס לבעלות בה :

כך למשל, הודתה הגב' גוטמן למעשה כי החברה החדשה מכרה שתי מכוניות שהיו שייכות למלאי של החברה, כאשר הכספים בגין המכירה התקבלו אצל החברה החדשה (ראה: עמ' 29 לפרוטוקול – עדותה של הגב' גוטמן ש' 13-15).

בנוסף הודתה הגב' גוטמן כי "יכול להיות" עסקאות שנערכו בין לקוחות שונים לבין החברה בוצעו ומומשו על ידי החברה החדשה, אשר שללה לכיסה את הכספים שהתקבלו בגינן, ובלשונה של הגב' גוטמן לאמור :

"יכול להיות שהיו עוד עסקאות נוספות שכאלה, שאינני זוכרת, אבל לא בסדר הגודל הזה. עסקאות שבהן החל להתנהל מו"מ מול הנתבעת 1 והעיסקה נסגרה על ידי החברה החדשה והתקבולים התקבלו על ידי החברה החדשה"
(ראה: עמ' 34 להודעה ש' 15-18).

כפי שצויין גם ההתייחסות של התובעים לנכסים ההוניים ולתשתיות החברה - שיקפו יחס של מי שמסך ההתאגדות של החברה, כמו גם רישום הבעלות בה אצל רשם החברות הינם ממנו והלאה : כך למשל, עשו התובעים שימוש במשרדי החברה ובקווי הטלפון של החברה לצורך הפעלת החברה החדשה שהיתה כאמור בבעלות רועי. זאת תוך "העמסת" הוצאות בגין השימוש בטלפון ובחיבור החשמל וכן הוצאות השכירות על החברה אשר נשאה בהן עד לחודש 3/03 (ראה: עמ' 38 לתצהירה של הגב' בר-חן).

התובעים אף הרחיקו לכת במעשיהם כאשר על מנת לאפשר את השימוש של החברה החדשה בקווי הטלפון של החברה הם לא היססו למסור לחברת בזק "הצהרת יורש", שקרית, שנחתמה על ידי רועי לפיה הוא "היורש היחיד" של "המנוחה" (הנתבעת) רחל בר-חן. מי שהיתה כזכור בעלת המניות הרשומה בחברה (ראה: נספח ד' לתצהיר הגב' בר-חן).

זאת ועוד, על העובדה שהגב' גוטמן היתה אף היא בעלים של החברה, ניתן ללמוד גם מכך שהיא, כמו הגב' בר-חן, חדלה למשוך "משכורות" מן החברה בעקבות הרעה במצבה של החברה. בהקשר זה העידה הגב' בר-חן כי בשנת 2002 עת החל מצבה הכספי של החברה להדרדר בשל המצב הקשה ששרר במשק היא והגב' גוטמן הסכימו שלא למשוך "משכורות" מהחברה. לדבריה, הן החליטו להתקיים מעסקאות שבוצעו במסגרת החברה אשר לא דווחו לרשויות המס ואשר

תמורתן הועברה למערך הכספים שלה (של הגב' בר-חן), של הגב' גוטמן ושל רועי נראה: סעי' 29 לתצהיר הגב' בר-חן).

הגב' גוטמן נדרשה במהלך חקירתה הנגדית להתייחס להחלטה זו שלא למשוך "משכורות" מהחברה ולמשמעותה ובהקשר זה מסרה עדות מתחמקת ומכאן גם בלתי משכנעת ובלשון הפרוטוקול לאמור:

"ש. נכון שבמשך שנה שלמה לפני שהחברה הפסיקה להתקיים לא משכנתן שתיכן משכורות בגלל המצב הכלכלי של החברה?"

ת. אני לא יכולה לדעת מה היא עשתה, אני לא זוכרת, יכול להיות שכן קיבלתי ויש תלושי שכר. אני זוכרת שלפני הסוף היא כן נתנה לי צ'ק של 5,000 ש"ח...

ש. האם נכון שאתן החלטתן שאתן במהלך השנה לא תמשכו כספים בחברה?"

ת. לא היה שום הסכם כזה בוודאות. מה שהיה, היה חד צדדי. אני לא זוכרת אם במשך שנה נמשכו משכורות, אני לא חושבת" (נראה: עמ' 35 לפרוטוקול ש' 7-14. ההדגשות מכאן ולהלן אינן במקור אלא אם צויין אחרת).

גרסתה של הגב' גוטמן כאמור, לפיה היא אינה זוכרת האם נמשכו משכורות מהחברה במהלך השנה האחרונה לפעילותה לא זו בלבד שאינה סותרת את גרסת הגב' בר-חן – אלא שהיא משקפת לטעמנו ניסיון לחמוק ממתן תשובה לשאלה שהופנתה אליה. שכן אין זה סביר בעינינו כי הגב' גוטמן לא זכרה אם משך שנה תמימה משכה משכורות מן החברה אם לא. אי לכך אנו מקבלים את הגירסה כי הגב' גוטמן, כמו הגב' בר-חן, אכן לא משכה משך שנה "שכר" מן החברה ובכך נהגה בה למעשה כמנהג בעלים המנסה להבטיח את שלמות רכושו ואת המשך קיומו של עסקו כעסק חי.

בנוסף יאמר – כי גרסתה של הגב' בר-חן לפיה במהלך כל השנים הייתה התמורה שקיבלה הגב' גוטמן מן החברה שווה לזו שקיבלה היא - לא נסתרה על ידי הגב' גוטמן. עובדה זו מלמדת אף היא על הבעלות המשותפת של הגב' גוטמן ושל הגב' בר-חן בחברה ועל התייחסותן לחברה כאל נכס משותף:

כך למשל, העידה הגב' גוטמן בתשובה לשאלה האם לאורך כל השנים היא נהנתה מרווחי החברה באותה מידה בה נהנתה מהם הגב' בר-חן כי היא (הגב' גוטמן) **"אינה יכולה לענות על השאלה"**. זאת משום שכרססת הנה"ח מצויה אצל הגב' בר-חן. עם זאת, הגב' גוטמן לא הכחישה את

העובדה שהיה לה יפוי כח לפעול בחשבונות החברה ולבקר את הנעשה בהם בזמן אמת (ראה: עמ' 30 לפרוטוקול ש' 17-22).

6. זאת ועוד אחרת – לכשעצמו, לא מצאנו מקום לפקפק בגרסת הגב' בר-חן אף ביחס לסיבות שבעטיין נערך הרישום של הבעלות בחברה ברישומי רשם החברות באופן שלא שיקף את מצב הדברים האמיתי:

הגב' בר-חן העידה בהקשר זה כי בשנת 1993 לאחר שפרשה הגב' גוטמן מחברת סובארו, בה הועסקה במחלקת שווק ומכירות היא הקימה סוכנות למכירת רכבי דייהטסו ודייהו בשם: SGS בע"מ. זאת יחד עם שותף נוסף שבבעלותו היתה חברה להשכרת רכב בשם: "חנית השכרת רכב". לדברי הגב' בר-חן באותה עת היא (הגב' בר-חן) עבדה כמנהלת סניף ברשת האופנה: "מיס לגוט".

הגב' בר-חן הוסיפה והעידה כי על אף האמור; קרי – חרף העובדה שלא היה לה כל חלק בהקמת SGS ובפעילותה, נרשמו מניות החברה הנ"ל על שמה ולא על שם הגב' גוטמן וכן על שם שותפה של הגב' גוטמן. זאת בשל רצון של הגב' גוטמן להמנע מהגשתה של הצהרת הון לאחר שקיבלה כספים במהלך עבודתה בחברת סובארו בשווי מאות אלפי ש"ח. כספים שהגב' גוטמן ביקשה להימנע מלהצהיר עליהם לרשויות המס.

על רקע זאת, הסכימו הגב' גוטמן והגב' בר-חן כי הגב' בר-חן היא זו שתגיש הצהרת הון וכי היא שתשרשם כבעלים בחברות הללו במקום הגב' גוטמן. לדברי הגב' בר-חן, מטעם זה נרשמו הגב' בר חן ואביה של הגב' גוטמן בלבד כבעלים של החברה (ראה: סע' 21-22 לתצהיר הגב' בר-חן).

נציין כי מכלול הראיות שהוצג בפני ביה"ד אכן תומך בגרסתה הנ"ל של הגב' בר חן: זאת בשים לב לכך שהגב' גוטמן מצידה לא הכחישה את העובדה שמחצית ממניות חברת SGS בע"מ אכן נרשמו על שם הגב' בר-חן על אף שהיא (הגב' בר חן) לא עבדה בחברה זו ולא יזמה את הקמתה. הגב' גוטמן אף לא ספקה הסבר מניח את הדעת למצב דברים תמוה זה.

הגב' גוטמן אף לא סיפקה לביה"ד הסבר מספק לרישום המניה הנוספת בחברה על שם אביה ולא על שמה שלה. כמו כן, לא סיפקה הגב' גוטמן לביה"ד הסבר מניח את הדעת לחלוקת הון המניות של החברה באופן בו 99% מהון זה הוחזק בידי הגב' בר-חן. מאידך ההסברים שכן ניסתה הגב' גוטמן לספק לעובדות הללו - היו דחוקים ביותר ובלתי אמינים:

כך למשל, נשאלה הגב' גוטמן בחקירתה הנגדית ולאחר שסיפרה לביה"ד על תפקידה הבכיר בחברת סובארו כמנהלת שווק ארצית - כיצד היא (הגב' גוטמן) מסבירה את העובדה שחרף

נסיונה המקצועי שנצבר משך 13 שנות עבודה, היא החליטה להקים חברה עם הגב' בר-חן. חברה שבה 99% מהון המניות הוקצה לגב' בר-חן ומניה אחת הוקצתה לאביה של הגב' גוטמן.

על כך השיבה הגב' גוטמן לאמור:

"ת. אני הייתי מנהלת שווק ארצית [בסובארן] והרווחתי את התנאים שלי ואני עזרתי לה לפתוח עסק, והמניה שהיתה לאבי זה לא רלוונטי, והיה צריך עוד מניה אחת. היא בתקופה הזו לא עבדה ואני ראיתי את הפוטנציאל שהיה לה ואני עזרתי לה... אני כל החיים הייתי שכירה ויש לי אופי של שכירה ואני הבנתי ועסקתי בשווק, לא ידעתי לנהל חברות ולא ידעתי מה זה לנהל חברות ולא ידעתי מה זה מאזנים והעדפתי להיות שכירה בחברה ולהשאיר שכירה והיא רצתה את זה.

ש. למה עם כל "הראש הקטן" שאת מנסה להציג אז למה בשנת '96 כששכרתן את המשרדים [של החברה] מחברת אמפא, למה אביך היה צריך להיות הקורבן בסיפור הזה?

ת. כי אני הייתי שכירה ולא רציתי שום קשר למניות, ואני רציתי להשאיר שכירה כל החיים" (ראה: עמ' 25 לפרוטוקול ש' 14-26).

נראה כי כל מילה נוספת של ביה"ד תהא מיותרת ודי בדברים כלשונם על מנת להצביע על אופיו המתמם ומכאן גם הבלתי אמין של ההסבר ש"סיפקה" הגב' גוטמן לביה"ד ביחס לרישום הבעלות במניות החברה. במיוחד נכונים הדברים על רקע העובדה שמדובר בתובעת בעלת נסיון רב בתחום השווק של כלי רכב. תובעת שמילאה תפקיד בכיר בסוכנות רכב גדולה ואף היתה שותפה להקמת חברות העוסקות בתחום זה, הן לפני הקמת החברה והן לאחריה. תובעת אשר בתוקף תפקידה כמנהלת החברה, כפי שפורט לעיל, רחוקה היתה מלהיות "ראש קטן", כרחוק מזרח ממערב.

תמיכה נוספת לגרסתה של הגב' בר-חן ביחס לסיבה שהביאה לרישום המטעה ברישומי רשם החברות - ניתן למצוא בהתנהלות דומה של הגב' גוטמן ביחס לחברת SGS בע"מ ולהסבר הדחוק שסיפקה גם בהקשר זה ביחס לרישום המניות על שם הגב' בר חן:

כך למשל, נשאלה הגב' גוטמן בחקירתה הנגדית האם היא מאשרת את דברי הגב' בר-חן לפיהם בעת שהיא (הגב' בר-חן) עבדה כשכירה ב"מיס לגוט" היא נרשמה כבעלת 50% מהון המניות של חברת SGS בע"מ - חברה שהקימה כזכור הגב' גוטמן עם שותף נוסף על מנת לעסוק במכירת רכבי דהייטסו ודיהו. על שאלה זו השיבה הגב' גוטמן לאמור:

"זה נכון, אבל הסיבה היתה שכאשר אני עזבתי את סובארו הייתי שכירה ועסקתי רק בשווק ואני פניתי לנתבעת 2 [הגב' בר-חן] אין לי נסיון כיצד להקים עסק וכיצד להקים חברה ואני בקשתי מחברה שתעזור לי. לחברה קראו SGS" (ראה: עמ' 30 לפרוטוקול ש' 6-3).

הסבר זה תמוה נוכח עיסוקה של הגב' בר חן באותה תקופה כעובדת שכירה בחנות בגדים ונוכח חוסר נסיונה העסקי בכלל ובתחום הרכב בפרט. הגב' גוטמן אף הודתה בעדותה כי בעל המניות האחר בחברת SGS היה בעל חברת השכרה בשם "חנית" וזאת, כשם שהעידה הגב' בר חן וכן אישרה כי הגב' בר-חן לא עבדה כלל בעסק זה. (ראה: עמ' 29 לפרוטוקול ש' 27-25 וכן עמ' 30 ש' 13-1).

7. לא נעלמה מעינינו טענתם של התובעים לפיה – הם הרשו לעצמם לעשות שימוש ברכוש החברה באמצעות החברה החדשה תוך התעלמות ממסך ההתאגדות שבינם או בין החברה החדשה לבין החברה משום שלגרסתם הגב' בר-חן "רוקנה" את חשבון החברה.

בהקשר זה טענו התובעים בכתב התביעה ואף בתצהיר הגב' גוטמן כי ביום 14.1.03 "משכה" הגב' בר-חן 120,000 ש"ח מחשבון החברה לחשבונה הפרטי, תוך שהיא מודיעה להם על משיכת הכספים לצורך תשלום חשבוניתיה של החברה. לגרסתם – לא היה להם כל מושג האם סכום זה אכן שימוש לצורך תשלום חובות החברה.

דא עקא, שרק משהוצגה בפני ביה"ד מסכת הראיות במלואה – התחוור כי גם במקרה זה הציגו התובעים בכתב התביעה גרסה נקובה ככברה:

התובעים לא גילו לביה"ד כי משיכת הסכום של 120,000 ש"ח מחשבון החברה נעשה יום לאחר שהגב' גוטמן "נטלה" כספים השייכים לגב' בר-חן בסך של \$24,000. כספים שהיו מופקדים בכספת בבנק לאומי שהיתה רשומה על שמה של הגב' גוטמן ואשר לגב' בר-חן היתה הרשאה לעשות בה שימוש.

הגב' בר-חן העידה בפנינו – באופן המתיישב עם מכלול הראיות – כי מאחר והיא חששה שהגב' גוטמן תנצל את זכות החתימה שלה בחשבונות החברה ותרוקן אותה לחלוטין היא "הקדימה תרופה למכה" ומשכה ביום 14.1.03 את הכספים מחשבונות החברה בסך של 120,000 ש"ח לצורך תשלום חובות החברה וכי היא (הגב' בר חן) הודיעה על כך באופן מיידי לתובעים (ראה: סע' 34 לתצהיר הגב' בר-חן).

נציין כי על אף שהטענה בדבר נטילת הכספים מן הכספת השייכים לגב' בר-חן על ידי הגב' גוטמן פורטה בהרחבה בכתב ההגנה שהגישו הנתבעים, הרי שהגב' גוטמן לא מצאה לנכון להכחיש טענה זו בתצהירה. דבר האומר דרשני. אם לא די בכך - הרי שבדבריהם שסיפרה הגב' גוטמן לביה"ד במהלך חקירתה הנגדית אודות פרשת הכספת - פרשה שאירעה יום אחד בלבד לפני משיכת הכספים מחשבון החברה על ידי הגב' בר-חן - התגלו סתירות מהותיות, ונפרט:

במסגרת כתב ההגנה שהגישו הגב' גוטמן ורועי לתביעה שהגישו נגדם הגב' בר-חן בביה"מ לענייני משפחה, הם התייחסו לנושא הכספת תוך שהם כותבים כך:

"הכספת היתה של הנתבעת [הגב' גוטמן] אשר גם שילמה עליה ובמשך שנים. התובעת [הגב' בר-חן] בקשה להשתמש בכספת וקיבלה לכך רשות ואכן שמה שם מעטפה ובה עשרות אלפי דולרים וכן את תכשיטיה של אחותה וכל התכולה הזו נמשכה זה מכבר על ידי התובעת.

לנתבעת [הגב' גוטמן] לא היה בכספת דבר וחצי דבר " (ראה: סעי' 11 לכתב ההגנה בביהמ"ש לענייני משפחה).

בעדותה של הגב' גוטמן בביה"ד היא שינתה טעמה עת שהעידה כי גם לה היו כספים בכספת, ובלשון הפרוטוקול לאמור:

"ש. את לא מזכירה בכל התביעה שלך את העובדה שביום 13.1.03 הוצא סכום של \$24,000 מתוך כספת שהיתה בחשבון הבנק שלך. אני אומר לך שאת הלכת והוצאת את הסכום מהכספת שהיתה בחשבון הבנק שלך והכספים האלה היו משותפים לשתיהן?

ת. זה לא נכון. יש לי מסמכים שהכספת משנת 90' וכל השנים הכספת היתה שלי ואני שילמתי את החזקת הכספת, והיו לי שם כספים ואני חסכתי כדי לתת לבן שלי שיתחתן. אני שכירה ואני עובדת. משנת 90' וכל השנים רק אני שילמתי והיא היתה בבעלותי בלבד. היו בכספת שתי מעטפות היא הוציאה את המעטפה שלה ואני הוצאתי את המעטפה שלי.

ש. למה את הוצאת את המעטפה שלך?

ת. כאשר היא סגרה את החברה, ולא היתה לי ברירה, אני הוצאתי את המעטפה. אני השארתי את המעטפה שלה והוצאתי רק את שלי. זה היה במהלך ינואר. " (ראה: עמ' 21 לפרוטוקול שי' 15-13).

אף כאן נראה כי כל מילה נוספת של ביה"ד אינה נדרשת מאחר והסתירות מדברות בעד עצמן.

בהמשך הדברים עומתה הגב' גוטמן עם השוני שבין גרסתה בחקירתה הנגדית בביה"ד לבין הודאתה בכתב ההגנה בביהמ"ש לעניני משפחה ועל כך השיבה כי הטענה שנטענה בביהמ"ש לעניני משפחה הינה "טעות". זאת על אף שהטענה הנ"ל לא מצאה ביטוייה רק בכתב ההגנה אף אלא אושרה בתצהיר שנערך על ידי הגב' גוטמן שהוגש לבית המשפט לעניני משפחה. תצהיר בו ציינה כי היא קראה את כתב ההגנה וכי כל האמור בו אמת ונכון למיטב ידיעתה.

זאת ועוד, מהמשך עדותה של הגב' גוטמן מתחוויר - כי היא לא דייקה בגרסה שמסרה לביה"ד לא רק ביחס לעצם נטילת הכספים של הגב' בר חן מן הכספת אלא גם ביחס לעיתוי שבו בוצעה הנטילה:

כך למשל, העידה הגב' גוטמן כי היא נטלה את הכסף מהכספת במהלך חודש ינואר כאשר הגב' בר-חן כבר "רוקנה את החברה" וסגרה אותה ולאחר שהגב' בר-חן משכה את הסכום של 120,000 ש"ח מחשבון החברה. (ראה: עמ' 22 לפרוטוקול ש' 12-7).

דא עקא, שבהמשך עדותה ובאותו עמוד של הפרוטוקול חזרה בה הגב' גוטמן מגרסתה הראשונית והעידה כי הסכום של 120,000 ש"ח נמשך על ידי הגב' בר-חן לאחר שהיא (הגב' גוטמן) נטלה את הכספים מן הכספת ולאחר שהגב' בר-חן האשימה אותה שהיא לקחה כספים שהיו שייכים לה (לגב' בר חן) מהכספת (ראה: עמ' 22 לפרוטוקול ש' 21-26).

ובלשונה:

"אני לא יודעת האם היא האשימה, אבל היא אמרה שהיא החליטה למשוך כספים מהחברה כדי להגן על החברה מפני ומאחר ואני לקחתי את המעטפה שלי. אני החזקתי \$22,000 במעטפה." (ראה: עמ' 23 לפרוטוקול ש' 6-4).

עולה אפוא מהמקובץ - כי המצג שניסו התובעים להציג בכתב התביעה ובתצהירים מטעמם לפיו הגב' בר-חן רוקנה את חשבון החברה וזאת כנימוק להרמת מסך ההתאגדות - מושתת למעשה על הצגה עובדתית חלקית ביותר ומנותקת מן הקשר. זאת שעה שהתשתית העובדתית המלאה מלמדת על הזיקה ההדוקה והבלתי ניתנת להפרדה שבין ההתחשבנות הכספית "חיצונית" לחברה - כפי שהיא באה לידי ביטוי בפרשת הכספת - לבין ההתחשבנות הכספית הנוגעת לחברה. זיקה זו הייתה פועל יוצא של מערכת היחסים הזוגית המתמשכת שבין הגב' גוטמן לגב' בר חן.

משמע- הזיקה שבין התחשבויות אלה תומכת במסקנה כי החברה לא היתה אלא חלק בלתי נפרד מהשותפות הכלכלית והמשפחתית שהיתה בין התובעים לבין הגב' בר-חן. שותפות שהשתרעה גם על המיזמים העסקיים בהם נטלו הצדדים חלק ובכלל אלה אף החברה.

8. מסקנתנו היא - כי היחסים האמיתיים שבין הגב' בר-חן לבין הגב' גוטמן ורועי לא היו אלא יחסי שותפות, כאשר כל הצדדים לא ראו במסך ההתאגדות של החברה או ברישום הבעלות ברשם החברות ככזה הנותן ביטוי ליחסי השותפות שהיו ביניהם במציאות. מסקנה זו עולה בקנה אחד עם ההלכה הפסוקה הקובעת כי הרישום ברשם החברות לגבי הבעלות במניות הינו רישום דקלרטיבי בלבד ולכן העובדה כי אדם אינו רשום כבעל מניות או כמנהל בחברה אין בה כדי לגרוע ממעמדו ככזה ו' גם ע"א 2140/01 נחמיאס נ' נכסי משפחת מושקוביץ בע"מ, פ"ד נו(6) 481.

מקביעה זו בדבר יחסי השותפות שבין הצדדים נגזרת קביעה נוספת לפיה, בין התובעים לחברה לא התקיימו מעולם יחסי עובד ומעביד. בהקשר זה אין לנו אלא להפנות למושכלות ראשוניים, כפי שאלה מצאו ביטויים בפס"ד של ביה"ד הארצי לעבודה בדב"ע לד/ 3-60 עזבון בלה ורי המנוח נ' לאורווי בע"מ, פד"ע ו' 10 שם נפסק לאמור:

"ביסודם של יחסי עובד-מעביד מונחת התקשרות חוזית, עת המטרה העיקרית של ההתקשרות היא ביצוע העבודה. ביצוע העבודה צריך שיהא מטרה בפני עצמה, ולא תוצאה נלווית להשגת מטרה אחרת..."

כך למשל, אין התקשרות בין שניים לשם הקמת שותפות שמפעלה תהיה נגריה, מביאה, כשלעצמה, ליחסי עובד-מעביד בין השותפות לבין כל אחד מהשותפים, אף אם כל אחד מהשניים יעבוד בנגריה; המטרה העיקרית של ההתקשרות היא ניהול "מפעל" משותף והעבודה רק נלווית לאותה מטרה....

כך אין עבודתו של כל אחד משני בעלי המניות בחברה 'פרטית', שהם גם 'מנהלי' החברה, ב'מפעל' של החברה - מביאה מעצמה, ליחסי עובד-מעביד בין החברה לבין כל אחד מהשניים.

היחסים בין כל אחד מהשניים לבין החברה הם יחסים העולים מהחזקת מניות בחברה ומהיות כל אחד מהם 'מנהל' בחברה....

בכל הדוגמאות שהובאו לעיל הודגש שהעבודה כשלעצמה במפעל של התאגיד אינה מביאה ליחסי עובד-מעביד.... והשאלה תמיד היא האם בנוסף לחובה ולזכות לעבודה כעולה מהחברות בתאגיד או ממילוי תפקיד של מנהל בתאגיד – קיימת חובה וזכות לעבוד מכח התקשרות אחרת".

במקרה דנן שוכנענו כי המטרה המרכזית של ההתקשרות בין הצדדים הייתה- הקמת מיזם משותף שיהא חלק מרכושן המשותף של התובעים ושל הגב' בר חן כיחידה משפחתית אחת. בנסיבות הללו אין לומר כי ביצוע העבודה על ידי מי מהתובעים היה מטרה בפני עצמה.

9. לאור כל האמור – מסקנתנו היא כי יש לדחות את התביעה. שכן, לא התקיימו יחסי עובד ומעביד בין התובעים לבין החברה.

10. למעלה מן הדרוש נציין - כי אף לו סברנו כי התקיימו יחסי עובד ומעביד בין התובעים לבין החברה - הרי שעדיין לא היה מקום לקבל את התביעה, זאת מהטעמים כדלהלן:

ראשית יאמר כי מכלול הנסיבות כפי שפורטו לעיל אינו מצדיק הרמה של מסך ההתאגדות תוך חייוב הגב' בר-חן בחובות החברה.

בנוסף נציין לענין התביעה לתשלום פיצויי פיטורים - כי אנו לא שוכנענו כלל ועיקר כי הסיבה להפסקת פעילותה של החברה היתה אותה החלטה של "בעלי המניות" בחברה, קרי – החלטתה של הגב' בר חן בדבר סגירת החברה. לטעמנו, החלטה זו לא הייתה אלא פועל יוצא של מצב דברים שקדם לסגירה ושליצירתו תרמה אף הגב' גוטמן את תרומתה. זאת עם סיומו של הקשר הזוגי שבינה לבין הגב' בר-חן:

מהראיות עולה כי הקשר שבין הגב' גוטמן לגב' בר חן הסתיים כנראה לאחר שהגב' גוטמן סירבה להשלים עם העובדה שהגב' בר-חן בנתה קשר רומנטי עם אישה אחרת. עובדה שלא אפשרה את המשך הקשר בין הגב' בר חן לתובעים ובכלל זאת גם את שותפותם העסקית בחברה. בהתאם לכך, מקובלת עלינו גירסתה של הגב' בר חן כי הפסקת פעילותה של החברה הייתה למעשה פועל יוצא של הסכמה בינה ובין הגב' גוטמן. זאת להבדיל מפוטורים.

סבורים אנו כי אף לו קבענו כי התקיימו יחסי עובד ומעביד, הרי שלא היה מקום לחייב את החברה בתשלום פדיון חופשה, בשים לב לתפקידה הניהולי של הגב' גוטמן, אשר אינה יכולה לזקוף לחובת החברה או לחובתה של הגב' בר-חן את אי ניהולו של פנקס החופשה כפי שנעשה במקרים ה"רגילים" הבאים לפתחנו. מה עוד, שבמקרה דנן הוכח כי הגב' גוטמן יצאה לחופשות ממושכות בחו"ל וכי אין ממש בטענתה כי היא לא זוכתה בחופשה בפועל.

ספק רב בעינינו אף אם היה מקום לקבל את התביעה לתשלום הפרשי שכר, בשים לב לכך שלצורך הערכת החוב של החברה כלפי מי מהתובעים היה מקום להביא בחשבון את הסכומים

שהם (התובעים) קיבלו לידיהם לאחר הפסקת פעילות החברה בגין נכסי החברה או בגין עסקאות שנערכו עם החברה ושהתמורה בגינן התקבלה על ידי החברה החדשה.

11. לפיכך – אנו דוחים את התביעה ומחייבים את התובעים בתשלום הוצאות משפט לגב' בר-חן בסך כולל של 25,000 ₪ אשר ישולמו תוך 30 יום מיום קבלת פסק דין. לצורך קביעת סכום ההוצאות הבאנו בחשבון את סכום התביעה, את העובדה שהיא נדחתה במלואה, את נימוקי הדחיה, את הסתרת העובדות הרלנטיות להכרעה מעיני בית הדין וכן את היקף ההליכים שהתנהלו בין הצדדים, אשר גרמו ללא ספק לגב' בר חן להוציא הוצאות נכבדות לצורך הגנתה. הוצאות שאין כל הצדקה שהגב' בר חן היא זו שתישא בהן בנסיבות עליהן עמדנו לעיל.

12. בהסכמת הצדדים ניתן פסק דין זה במותב חסר.

13. המזכירות תשלח העתק מפס"ד זה לצדדים בדואר.

נטע רות 1687/03-54678313

ניתן היום טו' באייר, תשס"ח (20 במאי 2008) בהעדר הצדדים.

נטע רות, שופטת

נ.צ. גב' יהודית ארבל

קלדנית: דפנה ענוה-רז

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)